

№. 255

**XXV rok
istnienia**

Cena numeru
60 mk.

Cena prenumeraty:

w Łodzi
Miesięcznie „ 1100
z przes. pozt.
Miesięcznie „ 1400
poza Łodzią egz. 66

Konto Pocztow. Kasy
Oszczęd. 60594
Należność pocztowa
opłacona ryczałtem.

Redakcja i Adm.

w ŁODZI
Al, Kościuszki 41
TELEFON 28.

Łódź.

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Niedziela, dnia 17 września 1922 roku.

Nadeszły na sezon jesienny
w dużym wyborze
czapki i kapelusze
męskie, damskie i dziecięce.
A. SPODENKIEWICZ

Piotrkowska 150. Konstanyńska 26.

58921s

Smyrneńskie krajowe **DYWANY** najpiękniejsze desenie

MEBLE w wielkim wyborze poleca **OBRAZY**

Zakład Tapicersko-Dekoracyjny i Magazyn Mebli

Telefon 14-25. **W. Łuczak.** Telefon 14-25.

Łódź, Zamenhofska 2 (Rozwadowska), filja Piotrkowska № 102, (3685d3)

Restauracja i Kawiarnia 5874s

„LOUVRE“

Łódź, Piotrkowska 86.

z dniem 16 bm. zostają wznowione

Podwieczorki przy orkiestrze p. ZELAZO.
Z poważaniem ZARZĄD

K A - K A - D U

3894K1)

Rosztowna lekcja.

O neutralność cieśnin Bliskiego Wschodu.

Sprzymierzeni nie dopuszczają Turków do Europy.

LONDYN 15 (PAT) Gabinet londyński zgadza się w zupełności z Francją i Włochami co do konieczności utrzymania neutralności cieśnin. W oczekiwaniu na ostateczne uregulowanie tej sprawy przez konferencję pokojową sprzymierzeni są gotowi (1) wysłać posiłki do strefy neutralnej, zagrożonej atakami ze strony Turków. Rada ministrów postanowiła, że ogólne uregulowanie kwestji Bliskiego Wschodu ma nastąpić na konferencji, mającej się odbyć w najbliższym czasie. W skład tej konferencji, weszlby sprzymierzeni, przedstawiciele Turcji i Grecji oraz Serbja i Rumunja, mające żywotny interes w uregulowaniu tej sprawy. (5)

LONDYN 16 (PAT) Nota rządu sowiekiego do rządów mocarstw w sprawie Bliskiego Wschodu zaznacza, że Rosja nie może się zgodzić na to, żeby cieśniny były otwarte dla statków wojennych wszystkich krajów, a zwłaszcza, aby Anglja łącznie ze swymi sprzymie-

rzańcami ustaliła zasady, obowiązujące w sprawie cieśnin, bez porozumienia się i wbrew pragnieniom państw, które mają na morzu Czarnem interesa żywotne, i które głównie winny w sprawie cieśnin decydować. (5)

BUKARESZT 16 (PAT) W kołach dyplomatycznych zapewnijają, że Rumunja zachowa stanowisko wyczekujące i będzie współpracowała z innymi mocarstwami nad rozwiązaniem kwestji cieśnin, pragnąc przytem, aby żadna decyzja nie została powzięta bez jej udziału. (5)

LONDYN, 16 (PAT) Jak donoszą dzienniki, sprzymierzeni łącznie zawiadomili Kemala paszę, że w żadnym razie nie dopuszczą do wkroczenia wojsk jego do Europy. Wojska koalicyjne prowadzić będą akcję w celu po-
bieżenia podobnym usiłowaniam ze strony Turcji. (5)

Ustawa samorządowa dla Małopolski Wschodniej.

WARSZAWA 16 (PAT) Projekt ustawy o zasadach samorządu województwa lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego zawiera m. i. nast. ustępy: art. 1. Województwa: lwowskie, stanisławowskie i tarnopolskie otrzymują samorząd. Najwyższym jego organem będą sejmiki wojewódzkie.

art. 2. W zakres samorządu wojewódzkiego wchodzi m. in.: sprawy wyznań i oświecenia, kolei lokalnych, sprawy agrarne, z wyłączeniem reformy rolnej, i wszystkie środki służące do popierania rolnictwa, popieranie przemysłu i handlu, zastosowanie ustaw państwowych w sprawie zużytkowania wód dla melioracji i uzyskania siły popędowej, zastosowanie ustaw państwowych o organizacji i administracji gmin i powiatów, budżet dochodów i wydatków samorządu wojewódzkiego i zamknięcie rachunków, wszelkie inne sprawy

przekazane sejmikom przez Sejm Rzeczypospolitej.

art. 3. Wszelkie uchwały sejmików muszą uwzględniać postanowienia konstytucji Rzeczypospolitej.

art. 4. Do każdej ustawy województwa potrzebna jest uchwała sejmiku oraz sankcja prezydenta Rzeczypospolitej.

art. 5. Liczba członków sejmiku będzie ustalona w ten sposób, by na każde 25,000 mieszkańców przypadał jeden członek sejmiku. (5)

art. 6. Prawo wyborcze czynne i bierne do sejmiku mają wszyscy mieszkańcy województwa, którym służy prawo wyborcze do Sejmu Rzeczypospolitej. Wojewodowie i państwo urzędnicy administracji politycznej nie mogą być wybierani do sejmiku z tego województwa, w obrębie którego pełnią służ-

Kronika wyborcza

DOKOŁA WYBORÓW.

(w) Komisje obwodowe wyborcze powiatu łódzkiego, łaskiego i sieradzkiego, nadesłały już w znacznej części przejrzone i zatwierdzone spisy wyborców do Sejmu i senatu. Komisja okręgowa 14 odbywa prawie codziennie posiedzenia celem ponownego rozpatrzenia i zatwierdzenia nadesłanych list. Praca postępuje w szybkim tempie i w ciągu bieżącego tygodnia zostanie ukończona.

Partja niezależnych socjalistów w Polsce wystawia w 14 okręgach wyborczych własne listy wraz z listą państwową. Pod firmą partji jest blok w skład którego wchodzi żydowska partja socjalistów (Yeremikite), niemiecka Socjal Demokracja w Polsce i niezależna partja socjalistów na Górnym Śląsku. W dniu 15 bm. zawiązał się centralny komitet wyborczy z siedzibą w Warszawie.

KALENDARZYK WYBORCZY.

Komisja wyborcza okręgu 14 sprawdziła już wszystkie listy wyborców powiatu łódzkiego i znaczną część list z powiatu sieradzkiego.

Urzędy gminne powyższych powiatów wywiązały się z zadania ku ogólnemu zadowoleniu wyższej władzy wyborczej. (lot) (2)

10. Członków sejmiku wybiera ludność województwa na lat 5.

art. 7. Wybory do sejmiku odbywać się będą na tych samych zasadach, które obowiązują przy wyborach do Sejmu Rzplitej. Wyborcy narodowości polskiej i wyborcy narodowości ruskiej będą jednak osobno przy zachowaniu postanowień art. 20. Ordynację wyborczą do pierwszych wyborów wyda prezydent Rzplitej na podstawie uchwały rady ministrów. Ordynację do następnych wyborów określi ustawa uchwalona przez sejmik.

art. 8. Prezydent Rzplitej zwołuje, odraża i rozwiązuje sejmik. Sejmik będzie zwoływany przynajmniej raz na rok.

art. 10. „nietykalność poselska służyć będzie posłom na sejmik tylko w czasie trwania sesji.

art. 12. Członkowie narodowości polskiej tworzą na sejmiku izbę narodowościową polską, a członkowie narodowości ruskiej izbę

narodową ruską, z których każda obraduje osobno pod kierownictwem wybranego przez siebie przewodniczącego lub jego zastępcy. W sprawach wspólnych uchwały przychodzą do skutku za zgodą obu izb, a w sprawach obchodzących tylko jedną narodowość wyścizca uchwała tylko jej narodowościowej izby.

art. 13. Na cele samorządowe województwa, Sejm Rzplitej przeznaczać będzie corocznie kwotę, odpowiadającą wydatkom, które na te same cele w innych województwach ponosi państwo.

Wydatki na cele samorządowe jednej narodowości pokrywa każda izba narodowościowa osobno. Ustawodawstwo podatkowe wojewódzkie nie może naruszać systemu podatkowego państwa.

art. 14. Wojewoda reprezentuje na sejmiku rząd Rzplitej i ma prawo brania udziału w jego obradach osobiście lub przez delegowanego urzędnika.

Przyjęcie Węgier do Ligi Narodów.

GENEWA 16 (PAT) Prośba Węgier o przyjęcie do Ligi Narodów była wczoraj po południu przedmiotem obrad komisji politycznej. Prezydent zakomunikował, że podkomisja uchwaliła jednomyślnie zalecić przyjęcie Węgier do Ligi Narodów, ponieważ hr. Banffy złożył dostateczne wyjaśnienia co do gotowości

Węgier, dotyczącej zobowiązań we wszystkich dziedzinach.

Na wniosek delegata polskiego Askena zego powzięto uchwałę co do przyjęcia Węgier przez aklamację.

Następnie komisja przystąpiła do dalszej dyskusji w sprawie ochrony mniejszości. (5)

Echa pobytu ekonom. misji franc. w Polsce

POLSKA PRZEDSTAWIA POTĘGĘ PRZE MYSŁOWĄ O NADZWYCZAJNYM ROZWOJU.

BORDEAUX 16 (PAT) Dyrektor izby francusko-polskiej w Paryżu oraz sekretarz ekonomicznej misji francuskiej, która kilka dni temu zwiedziła Polskę, oświadczył po powrocie, że kraj polski przedstawia potęgę przemysłową o nadzwyczajnym rozwoju. Okręg przemysłowy Łódzki wytrzymuje porównanie z najlepiej zorganizowanymi centrami przemysłu Europy zachodniej. Okręg przemysłowy naftowy w Polsce nie ma sobie równego w Europie i zawiera niezmiernie bogactwa.

W polskiej części G. Śląska polski personel techniczny zapewnił normalne funkcjonowanie fabryk i kopalń. Rolnictwo zaspokaja w zupełności wszystkie potrzeby kraju, związane z wyżywieniem 30—milionowej ludności polskiej a ponadto rozporządza znaczną nadwyżką produkcji, przeznaczoną na eksport. Polska posiada ogromne zasoby ekonomiczne. Koleje funkcjonują znakomicie. Misja francuska stwierdziła, że w Polsce panuje wzorowy porządek i dobrze rozumiała dyscyplina.

Kompromis w sprawie gwarancji Niemiec

Prolongata na 1 rok? Gospo darczy nacisk Anglii na Francję.

PARYŻ 16 9. (wł) Liczą się tu z możliwością kompromisu w kwestii gwarancji dla niemieckich bonów skarbowych. Żądana przez Niemcy prolongata ma być udzielona, jednak nie na 18 miesięcy, lecz tylko na rok. Delegaci belgijscy, włoscy i angielscy zgodzili się już na tą propozycję. Spodziewają się, że i Poincare przyjmie ją, tem bardziej, że okazuje się życzenie, by do kryzysu wschodniego nie dołączać jeszcze nowego kryzysu reparacyjnego. Kryzys taki, zdaniem tutajszych kół, wpłynąłby również bardzo niekorzystnie na umowę między Stinessem a Lubersac'em.

W sprawie tej odbywały się prywatnie narady pomiędzy dr. Fischerem, i Bergmanem a sir Johnem Bradbury, Delacroix, Bemelmannem, Salvago—Raggi i Manclere.

Wskutek niepomyślnego przebiegu roku

wań reparacyjnych rzuciło londyńskie City wielką ilość franków francuskich na rynek, tak, że waluta francuska znacznie spadła. Nadto rzuca Londyn w związku z angielsko-francuskim konfliktem na Wschodzie, taką masę francuskich papierów giełdowych, że giełda paryska nie jest w stanie ich wykupić. Podczas gdy wszystkie francuskie papiery giełdowe wykazują znaczny spadek kursu, znajdujących się w Paryżu angielskich i amerykańskich papierów nie dotknęła prawie zniżka. Kola finansowe widzą w tem dowód, że finansiera angielska poczyniła urzeczywistnić swój zapowiadany zamiar i chce wyrzucić na Francję nacisk gospodarczy. Wiadomości te należy brać ostrożnie, ponieważ pochodzą ze sfer niemieckich. Przep. Red.) (S.)

Strajk kolejowy w Niemczech

BERLIN 16.9 (A. W.) Z Kolonii donoszą, że w zachodnich Niemczech wybuchnie lada chwila nowy strajk kolejowy na tle niezadowolenia ze stosunków ekonomicznych.

BERLIN 16.9 (A. W.) W szeregu stacji

kolejowych obwodu kolońskiego wybuchł czysty strajk funkcjonariuszy kolejowych. Podobne wiadomości nadchodzą z Westfalii. Można mieć obawy, że strajk rozszerzy się na inne koleje i obejmie również pocztę. (O)

Piłsudski w Rumunii.

SINAJA 16 (PAT) Dziś o godz. 17 Marszałek Piłsudski przyjął w pałacu królewskim członków korpusu dyplomatycznego i delegację miasta Bukaresztu z wiceprezydentem dr. Skupieskim na czele. Dr. Skupieski jest pochodzenia polskiego. Marszałek przyjął również wybitnego historyka i wielkiego przyjaciela Polski prof. Jorge' (5)

Dziś rano w okolicy Radech, gdzie przebiegała dawna granica rumuńska, oraz gdzie podczas wojny rozgrywały się wielkie bitwy odbyły się na cześć marszałka Piłsudskiego manewry strzelców alpejskich.

Po manewrach marszałek Piłsudski udekorował króla Ferdynanda orderem Virtuti Militari.

SYAJA 16 (PAT) Dziś o godz. 20 król Ferdynand wydał w pałacu królewskim obiad w ścisłym kółku rodzinnym na cześć Marszałka Piłsudskiego. (5)

WARSZAWA 16 (wł) P. Naczelnik Państwa powraca do Warszawy nadzwyczajnym pociągiem w dniu 18 b. m. o godz. 10.55 przed poł. (5)

ZOSTATNIEJ CHWILI

TURECIE WARUNKI POKOJU.

ANGORA 16 (PAT) Z międzynarodowej strony donoszą, że tureckie zgromadzenie narodo we jest gotowe zawrzeć rozejm na warunkach następujących.

1) Opróżnienie całego terytorjum, obsadzonego przez nieprzyjaciela oraz bezzwłoczne wydanie całego materiału wojennego i środków żywności;

2) uznanie zwierzchności tureckiej nad Azją Mniejszą i Tracją i zrzeczenie się praw do tych terytorjów;

3) odszkodowanie za wszystkie szkody, które naród turecki poniósł wskutek działań wojennych;

4) wydanie wszystkich osób, które w czasie inwazji dopuściły się okrucieństw. (O)

CZEKA ARESZTUJE STUDENTÓW MOSKIEWSKICH.

RYGA. 16. 9. (A. W.) Na rozkaz przydziału politycznej policji rosyjskiej (czerezwycząjki) Unfikta dokonano w mieszkaniach wychowawców wyższych uczelni moskiewskich masowych rewizji, w wyniku których aresztowano 80 studentów. W ostatnim czasie aresztowano w Petersburgu przewodniczącego akademii sztuk pięknych Czulowa, oraz profesorów Łatwina, Łoskiego, Karswina i Ljagajewa. 5

STRAJK ROBOTNIKÓW PORTOWYCH W GDANSKU.

GDANSK. 16. 9. (A. W.) Pracodawcy od mówili żądaniu robotników portowych, co do przyznania podwyżek do 1,300 mk. dziennie, Zadzają się ze swej strony na podwyżkę do 760 mk. Robotnicy portowi na wczorajszym zebraniu uchwalili większością głosów 750 przeciw 58 przystąpić do strejku. (5)

Miljonówka,

We wczorajszym ciągnięciu milionówki wylosowany został №

1,580,126

Niepodjęte miliony.

Wykaz numerów wygranych milionówek, których posiadacze dotąd są nieznanymi:

0,467,669

1,342,110

2,486,758

(O)

Pamiętajcie o weteranach 63 roku

Przeżyć ramiona!

W r. 1919, w miesiącu marcu, na zjeździe organizacyjnym międzynarodówki komunistycznej w Moskwie wydano „płomienny” manifest do... proletariatu całego świata!

Czytaliśmy wówczas, że wielka imperjalistyczna wojna była następstwem sprzeczności kapitalistycznego systemu świata, że wojna imperjalistyczna zmieniła się w wojnę domową, że nastąpi wkrótce zdobycie władzy politycznej, wywłaszczenie burżuazji i uspołecznienie produkcji, a wszystko to będzie odwetem za... „biały terror burżuazyjnych ludożerców”!

A więc sprawcą wielkiej wojny nie jest Wiluś z zamku w Doorn tylko burżuazyjni ludożercy...

Od tego czasu upłynęło z górą 3 lata...

Zmieniło się wiele, ba! — bardzo wiele w poglądach „postępowej” inteligencji na ten obłąkańczy taniec zradkalizowanej idei Marksa, którym upajano się, jak haszyszem...

Czas politycznego formizmu prysnął jak bańka mydlana.

Twarda rzeczywistość i nieśmiertelny czas, które złośliwie rysy w poczynaniach ludzkich, zdołały nam już sfotografować w tragicznym „bilansie „działalności” bolszewizmu, w jego najistotniejszej postaci.

I na tem tle — jakżeż dziwnie potwornie, chorobliwie i odrażająco odbijają „bohaterowie” komunizmu i jego najbliżsi zwolennicy z pod wypłowiałego już czerwonego sztandaru?...

I tu i tam przeraźliwa pustka!

U pierwszych przynajmniej specyficznie germańsko—semicki cel, u drugich jakiś komizny tragizm rozkładającego się czerwonego trupa...

Bolszewizm z swym destrukcyjnym programem ustroju społecznego wżarł się w mózg chciwego władzy i grosza żyda, który odtąd uważa go za święty talizman, — rozpadający się zaś socjalizm ma w sobie coś z starego rupiecia, które spełniwszy niegdyś swe zadanie jako przedmiot codziennego użytku, wyrzucone następnie na śmietnik, czeka, aż go wywiozą do kanału.

Nienawidzę więcej, aniżeli to wyrazić mogę, idei, która miast błogosławieństwa stała się frymką w rękę żydowskich szarlatanów głupekowatych „gojów”, zamykających trwożliwie oczy na istotę czerwonego zła...

Komunizm uczył, jako największych swych bohaterów: Liebknechta i Różę Luksemburg obok żydowicę...

Socjalizm: Marksa i... Beblal

O! bohaterowie rasy semickiej i germańskiej!

I tym przedajnym sztandarowcom podlega bezkrytycznie polski robotnik, wiecznie tumaniony międzynarodowym braterstwem i międzynarodową wspólnością interesów!

A tymczasem międzynarodowa podziemna soldateska z pod znaku wojującego bolszewizmu i socjalizmu przygotowuje się ostatnim wysiłkiem do rewolucyjnego szan-tażu...

Czuj duch!

Stalowy czyn uzbrojonego robotnika i inteligenta, mieszczanina i chłopca — zadał fizyczny kłam wyrotowej międzynarodowce, która dążąc do anarchii pomagała równocześnie żydowskiemu w odnawianiu dostojności i bo-

gactw świata...

Cześć Włochom! Cześć dzielnemu Narodowi!

Zbrojnym czynem zdart on maskę z obłudnego oblicza żydowsko—niemieckiej między narodówki.

Cześć faszystom!

W dobie zbankrutowanej rewolucyjnej ideologii masonerii komunizmu i socjalizmu nie pora na błazeńskie eksperymentowanie przestarzałych haseł, które nie mają nic wspólnego z ochroną pracy i opieki społecznej robotnika.

Walka o polepszenie bytu pracownika jest

rzeczą zbyt doniosłą i skomplikowaną, aby ją na skutek zabiegów międzynarodowych szarlatanów podporządkowywać pod jeden strychulce ogólnie światowy.

Albowiem tym strychulcem jest zawsze żydowsko—niemiecki bat, którym międzynarodówka niemilosiernie smaga materiał narodówki! Na bat powinno znaleźć się lekarstwo... Znalazły go Włochy, czemużby i Polska nie miała znaleźć?

Czuj duch! Przeżyć ramiona!

Cześć Faszystom!

(8)

(X.—Y.)

Nota polska do Ligi Narodów.

WARSZAWA (PAT) (spóźnione) Nota delegacji polskiej na Zgromadzenie Ligi Narodów w przedmiocie kwestji wniesionej na żądanie rządu litewskiego na listę dodatkową porządku obrad Zgromadzenia zakłada sprzeciw formalny przeciwko temu, aby zostało zaaprobowane wniesienie na porządek dzienny Zgromadzenia Ligi powyższe żądanie jako że jest ono zarówno co do formy jak i co do treści nie doprzyjęcia i nie nadaje się do wzięcia pod rozwagę przez Zgromadzenie.

Z niejasnego tekstu żądania nie widać, co jest istotnym jego przedmiotem. Może ono mieć na celu zbadanie przez Zgromadzenie sytuacji mniejszości litewskiej na terytorjum Wileńszczyzny, a równie dobrze może ono mieć na celu spowodowanie ponownego otwarcia w obliczu Zgromadzenia Ligi całokształtu sporu polsko—litewskiego.

Rząd polski zaakceptował traktat o mniejszościach i nie przestaje skrupulatnie stosować się do wszelkich zobowiązań, które stąd na niego przypadają w stosunku do Ligi Narodów i jej Rady, w zakresie sprawowania przez nią opieki nad mniejszościami.

Jednakowoż dla wszystkich kwestji, do których tyczących mniejszości, istnieje pewna procedura ściśle ustalona. Jest to mianowicie procedura normalna przed Radą Ligi Narodów, jako jedyną instancją kompetentną w tej materji.

Też drogą legalnej trzymała się Polska w wypadkach niezwyklej dla niej wagi i nagłości, jak na przykład w sprawie dwustu więźniów politycznych, męczonych w lochach kołomyjskich, albo też wówczas, gdy chodziło o los dwustu tysięcy dusz, mniejszości polskiej na Litwie, uciskanej przez władze tego państwa. W powyższych wypadkach głęboko wstrząśnięta jednoznacznie faktami, bardzo dla niej bolesnymi, Polska nie mniej przeto stosowała się do ustalonej procedury, zwracając się z całym zaufaniem do Rady Ligi i nie usiłując rozwijać propagandy z trybuny Zgromadzenia Ligi.

Byłoby całkiem niedopuszczalne, by rząd litewski, lekceważąc ustaloną procedurę i uznane kompetencje Rady Ligi, mógł popchnąć Zgromadzenie do rozważania spraw tego rodzaju, wymagających szczegółowego zbadania, do którego jedna tylko Rada Ligi jest nawołana. Druga ewentualność, a mianowicie spowodowanie wniesienia całokształtu sporu polsko—litewskiego w sprawie Wileńszczyzny przed oblicze trzeciego zgromadzenia Ligi, byłoby oczywiście niedopuszczalne w stopniu jeszcze większym, aniżeli ewentual-

ność pierwsza. Rada Ligi, przestawszy zajmować się samą istotą sporu, po wyczerpaniu wszystkich środków, przewidzianych przez Pakt Ligi w związku z uregulowaniem tego sporu wydała nowe zalecenie, zmierzające do ustalenia pomiędzy obiema stronami stosunków dobrego sąsiedztwa oraz do ewentualnej likwidacji strefy neutralnej pod względem administracyjnym. Polska to zalecenie przyjęła, Litwa je odrzuciła.

W warunkach powyżej przedstawionych wznowienie sporu polsko—litewskiego przed obliczem Zgromadzenia Ligi okazuje się z całą oczywistością, jako bezwzględnie niepotrzebne, niewłaściwe i niedopuszczalne. Jest ono niepotrzebne, gdyż jakż inny mógłby stąd wynikać rezultat, jak tylko rozpetanie na nowo namiętności i zatrucie wzajemnych stosunków stron obu dla celów propagandy nieojarnej i pełnej nienawiści. Jest ono niewłaściwe, albowiem przeciagając w wieczność bezpłodne debaty, zmuszałoby ono trzecie zgromadzenie Ligi do powrotu do rozpraw prowadzonych przez drugie zgromadzenie.

Mógłby istnieć pewien jedyny motyw poważny, któryby stwarzał dla Ligi Narodów prawo i obowiązek nagły poświęcenia na nowo swej troskliwej uwagi sprawie konfliktu polsko—litewskiego. Byłoby to w wypadku przewidzianym przez Pakt Ligi a mianowicie w wypadku realnego niebezpieczeństwa natychmiastowej wojny, pomiędzy dwiema stronami na skutek takiego konfliktu. Ale takie niebezpieczeństwo nie istnieje.

Nie istnieje ono pomimo wszystkich insynuacji jakie czyni rząd litewski. Przeciwnie, pokojowe stosunki pomiędzy obu państwami są zapewnione w stopniu silniejszym, niż kiedykolwiek. Polska jest stanowczo zdecydowana ani na odrobinę nie odchylić się od swego pokojowego stanowiska w stosunku do Litwy. Należy mieć nadzieję, że rząd litewski, który złożył analogiczne oświadczenie, nie zechce pogwałcić tego zobowiązania. Ponadto rząd polski, szczerze przyjęty zaleceniem Rady Ligi od owej chwili nie ustawał w wielokrotnym zwracaniu się do Litwy z przyjaznymi propozycjami w celu nawiązania pomiędzy obu krajami stosunków ekonomicznych i konsularnych. Pomimo kategorycznego odrzucenia tych propozycji przez rząd litewski, Polska jest zdecydowana kontynuować swe usiłowania w tym kierunku w nadziei, że wreszcie osiągną one pożądaný rezultat.

W końcu nota prosi Zgromadzenie Ligi o uchwalenie, że żądanie rządu litewskiego jest nie do przyjęcia. (S)

2 krainy mordu i głodu.

Pan Stefan Gilson, profesor Sorbony paryskiej, wysłany do cierpiących głód terenów Rosji i Ukrainy przez francuski komitet pomocy dla dzieci, nadesłał w tych dniach z Odessy następujący telegram do Paryża:

Od Odessy po Cherson, na przestrzeni 150 kilometrów, grozi klęska głodu o wiele

straszniejsza, niż ubiegłej zimy. Niema żadnych zbiorów. Szczególnie w tragicznym położeniu są dzieci. Kantyny francuskie, funkcjonujące w Odessie i Chersoniu, należy koniecznie wyposażyć w przytulki nożne, w przeciwnym bowiem razie, dzieci ocalone od głodu będą wymierały z zima i z epidemji. (O)

Pamiętajcie o sprawdzaniu list wyborczych!!!

Kult egoizmu partyjnego.

Sancho Pansa p. Skulskiego, mamy tu na myśli „Kurjer Łódzki”, postanowił też odznaczyć się przy wiatraku wyborczym, i zaszczycił uwagę artykuł „Rozwoju” pt. „Kult słabości” gdzie doparł się akcji mającej na celu „zohydzenie wyborczej organizacji społeczeństwa”.

W istocie rzeczy przeciwni byliśmy tylko tworzeniu „Polskiego Centrum” w Łodzi, jako niemającego żadnych szans przeprowadzenia swojego kandydata, a rozbiłającego jedność polską tam — gdzie jest ona najbardziej potrzebna.

W ten sposób walkę o zmniejszenie ilości partii, krytykę rozwielnionego partyjnictwa i zdolnego machera w tym kierunku p. Skulskiego, przedstawia się jako zohydzenie organu społeczeństwa...

Jest to zupełnie zrozumiałe z stanowiska organu p. Skulskiego, który jest zdania, że naprzód „Polskie Centrum”, potem partje inne o ile mają większość, potem... Ojczyzna też, a jakże... dla wyborców.

Lecz pozwólcie p. t. panowie mieć swoje zdanie, iż nieco inteligencji oraz wsłuchać się w interesy p. Skulskiego, dalej osobistych przyjaciół, których znajomi otrzymali pewne stanowiska państwowe, nawet podlanych sosem ze stowarzyszenia sług św. Zyty, nie może rościć prawa do reprezentowania całego społeczeństwa w naszym mieście.

Dalej twierdzi piśmienna owieczka p. Skulskiego, że „rezygnują oni ze wszelkiego egoizmu partyjnego, ponieważ Łódź jest placówką zagrożoną i... dlatego stawiają swego kandydata”.

Ponieważ Polacy w Łodzi stanowią 43 procent ogółu mieszkańców, zdrowy rozum dyktuje, że dostaniemy maximum 3 mandaty.

Jeden bezwzględnie dostanie „Jedność narodowa”, jeden N. P. R. a trzeci albo socjaliści albo znowu „Jedność narodowa”.

Kto więc wystawia jakąś nową kandydaturę polską w Łodzi, jest godzien najsurowszego napiętnowania — nie my to mówimy — tylko cyfry i jeszcze raz cyfry, i wszelkiego rodzaju deklamacje „Kurjera Łódzkiego” o zdradzie sztandaru narodowego, rozbiłaniu jedności i t. d. są nieco... pomyłone w adresie.

Pleno tytułu „Polskie Centrum” w Łodzi jak powszechnie wiadomo co do ilości głosów odpowiada sumie niewszystkich płatnych prenumeratorów w Łodzi, zwiększonej o ilość członków redakcji „Kurjera Łódzkiego”

Całe to stronnictwo, o ile jest w komplecie może się zmieścić, acz z trudnością, w składowie makulatury ich organu, a kierownicy tego „Polskiego Centrum” wiedzą doskonale, iż o przeprowadzeniu swego kandydata wymagającego 40000 głosów — marzyć nie można...

Bylibyśmy niesprawiedliwi, gdybyśmy nie oceniali w tym kierunku zdolności p. Skulskiego, zwłaszcza że jesteśmy doskonale poinformowani o jego targach z „Jednością Narodową”...

— Oddajcie im okręg X. — my im oddamy Łódź..

O ile wiemy, targi dobiegają końca i „Polskie Centrum” będzie grało wspaniałą rolę Katona w Łodzi, podczas gdy dajmy nam to.. w Białymstoku (leży niedaleko Dolid) wytarguje zupełnie niepotrzebnie mandat

To się nazywa praca dla idei, dla społeczeństwa, i o ile śmierdzące endeki nie zorientują się w porę i dadzą się złapać na ten par excellence bluff — wyda się odezwę w Łodzi.

— Zwykły obce zagrażają... wobec przyszłości Ojczyzny... na ołtarzu Ojczyzny... swoje ambicje partyjne... „dalej będzie „Ojczyzny, Ojczyźnie, Ojczyzno i... zapewnienie, że „Polskie centrum” zawsze się trzyma tej taktyki, gdzie Ojczyzna jest zagrożona przez obce elementy... (Vide „Kurjer Łódzki”).

Szanowny autor powyższego artykułu twierdzi, iż „Centrum Polskie” w Łodzi, które potrafi wyrzucić setki tysięcy marek, i utrzymać swój organ, utworzyć swój komitet wyborczy a wszystko, na to... aby nie wystawiać swego kandydata... przeciwnie popierać swego konkurenta w „Jedności Narodowej”.

Ublizylibyśmy zarówno czytelnikom „Kurjera Łódzkiego” jak i wogóle realnie patrzącym na życie rodzianom oraz nawet współpracownikom w redakcji tegoż dziennika, który popełnił wspomniany artykuł, gdybyśmy przypuszczili, iż mogą chociaż przez chwilę wierzyć w tego rodzaju akcję wyborczą.

(2)

A. S.

Judaica.

Bolszewizm jest to wywłaszczenie wszystkich narodów chrześcijańskich przez żydów całego świata. Dlatego musimy wszystkie naro-

dy chrześcijańskie zjednoczyć, aby tę zarazę wytepić. (o)

Wisła

NA MARGINESIE.

On staruszek — ona młoda.

Na letnisko wyjechali,
Gdyż tak czynić każe moda;
Wynajęli dwie izdebki,
On — staruszek, ona — młoda...

W pierwszej chwili jak najszczerzej
Zachwycała ich przyroda,
Szli więc razem na przechadzkę
On — staruszek, ona młoda.

W dwa dni potem mąż w hamaku
Już spoczywał, niczem kłoda.
Cóż dziwnego w tem, gdy przecie
On — staruszek, ona młoda!

Zonęś flirtik wnet zaczęła,
Boć w niej grała krew, nie woda!...
Ha, cóż robić, gdy w małżeństwie
On — staruszek, ona młoda.

Lecz, zbadawszy zia przyczynę —
Począł burzyć się jak soda
I... zgryzł orzech!... cóż miał robić!...
On — staruszek, ona — młoda.

Więc udaje, że nie widzi
Komu żonka listek podaje...
Komu ściśnie dłoń w ukryciu...
On — staruszek, ona młoda.

W końcu zabrał się do... brid'ge'a
No i względna dziś jest zgoda.
Cóż dziwnego w tem, wszak przecie
On — staruszek, ona młoda!!!... (o)

Stanisław Żytkowski (Eszeń).

WIADOMOŚCI Z KRAJU.

Najpiękniejsza świątynia w Polsce.

(K) Na Pradze przedmieściu Warszawy, buduje się od r. 1907 wspaniała bazylika z inicjatywy ks. Marii Radziwiłłowej. Będzie to budowla na wzór bazyliki św. Pawła w Rzymie.

W czasie wojny budowę przerwano od r. 1919 zaś poczęto dalej kontynuować. Obecnie wykończą się roboty wewnątrz. Uwagi godne są kolumny z granitu kararyjskiego; wartość każdej kolumny obliczona jest na 150 milionów mk.

KAZIMIERZ PRZERWA—TETMAJER.

Gzysta bielizna.

(Kartka ze wspomnień).

Jednym z najsmutniejszych wspomnień, jakie mam, jest śmierć Horwena. Umierał tak, jak żył: samotny, opuszczony i bardzo niezdolny. Służyliśmy obaj jednej pani — sztuco; dalebóg, wszystkiemu innemu więcej służyć warto — doходу z tego niema. Sława? Jeśli w parze z nią nie idzie zarobek, nie ma nic głupszego i śmieszniejszego od sławy.

Horwen malował pejzaże bardzo dobre i póki je malował, jakieś tam pieniądze z „kunsthändlerów” wyciskał, odkąd jednak położyła go choroba na łóżko, piękne dni Aranyusza się skończyły: cierpiał nędzę. Byliśmy wszyscy młodzi, daleko od domu, od swoich, którzy zresztą mają wiele lepszych rzeczy do roboty, niż dbać o początkujących artystów.

Cała garderoba Horwena, jego wspaniałe, szary hawelok, którym się tak cieszył, jego szpilka z perełką, portebonheur od jakiejś kuzynki — wszystko poszło. Wiem o tem najlepiej, bo sam te rzeczy handlarzom sprzedawałem, albo do zastawu odnosiłem.

— Wiesz, kto tu był?

— Kto? — spytałem, spostrzegając od razu, że ma bardzo silną gorączkę.

— Była śmierć. To było koło jedenastej

rano. Leżałem z przymkniętymi oczami, nagle przeszedł mnie chłód. Otworzyłem oczy. Włosy stanęły mi na głowie. Wyobraź sobie, siedziała tu na łóżku. Jest zupełnie taka, jak ją malują: w długiej oponie kościotrup. Wszystko we mnie zamarło z przerażenia i zgrozy. Wyciągnęła rękę i oparła mi na pierśsiach tu. Mróz, zupełnie lodowy mróz, przeniknął mnie na wskroś... Potem wszystko zniknęło...

— Halucynacja — wtrąciłem, chcąc go uspokoić.

— Nie, to śmierć... Już i koniec.

Głowa opadła mu na poduszkę. Błady był, jak płótno. Nie ulegało wątpliwości, że to była śmierć — Horwen kończył.

Milczeliśmy czas jakiś, potem on zaczął mówić:

— Wiesz, tam u nas, na północy tam jest takie wielkie, wielkie jezioro. Rosną koło niego jodły i leszczyny i gąszcze. Niedaleko od tego jeziora stał nasz dom. Słuchaj, jakbym chciał, żebyście mnie tam przewieźli, przywiązali do deski i puścili na wodę. U nas tam, na północy mewy latają nad wodami... Jakbym chciał, żeby nademną latały... Czy to jest możliwe, żebyście mnie tam przewieźli, na północ, nad nasze wielkie jezioro...

Mówił z niesłychaną żalnością; tyle lat zbiegło, a każde słowo pamiętam.

I znowu milczeliśmy chwilę: Horwen podniósł nieco głowę, spojrzął po sobie i po pościeli i rzekł, prawie szepnął, z ogromnym smutkiem i przygnębieniem.

— Jakie to brudne...
Istotnie, koszula jego, poszewka na poduszce, prześcieradło, wszystko było niezmiernie mone widocznie od bardzo dawna.

— Dlaczego nie każesz posługaczce zmienić? — spytałem.

Popatrzył na mnie z uśmiechem i zdziwieniem:

— Ty się pytasz? Wszakżeś sam mógł mi wyprzedzić i wyzastawiać wszystko co miałem. Niemam nic, tylko to, co widzisz.

Kurcz ścisnął mi gardło i czułem, że mi się lzy do oczu cisną, on zaś schylił głowę ku pierśsiom i milczał. Milczał dość długo, poczem znowu mówił:

— Nie, to nie wszystko. Tam, w kufersku, mam jeszcze jedno czyste prześcieradło, czystą poszewkę i czystą koszulę. Schowałem to naumyślnie na śmierć. Nie mogę przecież leżeć jak ostatni dziad. Nie jestem jeszcze taki nędzarz, jakby kto myślał: mam czystą pościel i czystą bieliznę. Są tacy, co i tego nie mają, prawda?... Więc, mój drogi, słuchaj: kiedy umrę, pościelcie mi łóżko na nowo i obleczeć świeżo, a potem, jeżelibyście mogli, przewieźcie mnie tam do nas na północ, nad to nasze wielkie jezioro; przywiążcie mnie do deski i puśćcie na wodę w tej mojej czystej koszuli... Tam, u nas, na północy, latają mewy... puśćcie mnie na wodę...

Koniec

Papież Pius XI będąc jeszcze w Warszawie jako nuncjusz papieski wyraził się o bazylice tej, iż będzie to najpiękniejsza świątynia w Polsce.

Budowa muzeum narodowego w Krakowie.

(K) Sprawa budowy muzeum narodowego w Krakowie poczyną powoli przybierać konkretne kształty. Oto jak się dowiadujemy, budownictwo miejskie otrzymało przed tygodniem polecenie opracowania szczegółowych planów budowy muzeum narodowego u wylotu ul. Wolskiej.

Zaznaczyć należy, że szczegółowy plan wykonany przez prof. Szybkę Bohusza — prze studiowała i zatwierdziła już miejska komisja artystyczna.

Plany będą gotowe w dwóch tygodniach i magis rat przedłoży je radzie m. Krakowa do zatwierdzenia.

Równocześnie będzie wytyczone miejsce pod budowę; należy się spodziewać, że jeszcze tej jesieni nastąpi poświęcenie kamienia węgielnego pod „Pomnik Wolności”. (2)

Stan oświaty początkowej w Warszawie.

(K) Według zebranych przez wydział statystyczny danych, na ogół liczba dzieci w wieku szkolnym, nie uczących się w szkołach w r. 1921 | 22 w Warszawie (73,093) jest mniejsza, niż w r. z (82,828). Różnicę tę przypisać należy po pierwsze temu, iż ogólna liczba mieszkańców w Warszawie dzieci w wieku szkolnym jest obecnie mniejszą, niż w r. z. Podrugie w r. b. szkoły powszechne pomieściły więcej dzieci, niż w r. z.

Jednak i obecnie w Warszawie nie uczy się w szkołach, w porównaniu z innymi miastami polskimi, a nawet z gminami wiejskimi, ogromna liczba dzieci w wieku szkolnym wynosząca 48,8 proc. ogólnej liczby tych dzieci. Szkoły powszechne objęły w r. b. 33,3 proc., t. j. jedną trzecią część dzieci w wieku szkolnym; małą stosunkowo rolę grają tu szkoły elementarne prywatne (6 proc.) większą — szkoły średnie (12,2 proc.) (2)

Przyjaciel J. Stapińskiego aresztowany.

(K) „Kurjer Polski” donosi, że policja nie

miećka aresztowała w Monachium niejakiego dr. Zygmunta Gargasa, obecnie renegata polskiego i agenta prasowego hakatystów pruskich ongiś Polaka i przyjaciela p. Jana Stapińskiego. (2)

Śmierć odważnego konduktora.

(K) Dnia 13 b. m. w pociągu z Warszawy do Krakowa jakiś opryszek dokonał kradzieży w przedziale drugiej klasy. Pasażerowie chcieli ująć złodzieja, który jednak uciekł na dach wagonu. Za opryskiem podążył konduktor warszawski Jan Węczzkus i począł ścigać po dachach wagonów umykającego złodzieja. Właśnie w tym czasie pociąg miał stację Mydliki. Konduktor nie spostrzegłszy, że pociąg wjeżdża pod most, uderzył głową o rampę i natychmiast padł na ziemię martwy ze zmiażdżoną czaszką. Złodziej tymczasem zdążył umknąć. Wieczorem przewieziono zwłoki tragicznie zmarłego konduktora do Krakowa i złożono je na marach na dworcu. Mimo, że od tragicznego wypadku upłynęło już 3 dni, dotąd nie zawiąta się komisja sądowo lekarska. (2)

Siostra posła Rataja.

(K) Poza garstką paskarzy-grosistów i kapitalistów ludność miasta stanowią robotnicy, w wielkiej części bezrobotni, oraz funkcjonariusze państwowi i miejscy, emeryci, żyjący z głodowych poborów i zarobków.

Pomimo zubożenia miast jakieś rozwydrzone indywidua w ostatnich czasach agituja po wsiach, aby chłopci żądali jak największych sum za swe produkty, bo dzięki adwokatowi wolnego handlu, chłopom nie za to zrobić nie można. Na różnych zebraniach potęguje się chciwość chłopa, przedstawiając miasta jako eldorado płynące złotem czy zawalone stosami marek.

Zbrodnicza ta, antyspołeczna i państwowa agitacja, godzi i w chłopca-robotnika bezrolnego na wsi, oraz rzemieślnika robotnika i w stan urzędniczy, a w końcu w skarb państwa, który musi powiększać głodowe pobory swym funkcjonariuszom, a podatków większych producenti ani rusz płacić nie chcą.

Agitacja w kierunku podwyższenia cen na wsi pada na podatny grunt.

Codziennie fakta na targach miejskich świadczą o rozwodzeniu paskarzy, bab wiejskich i przekupek, które to ostatnie nabierają otuchy i nie chcą stać w tyle za chłopami.

Onegdaj na rynku w Krakowie żona pewnego porucznika od wieśniaczki z pod Lwowa, Katarzyny Bajcor wzięła tylko parę jaj licząc się z wysoką ich ceną i zapłaciła wymienionej cenę wytyczną. — Bajcor zażądała znacznie wyższą cenę bo „jej wolno”. Posiniąta, ze złości, rzuciła się na kurociąg wraz z mężem, podarła ceratową torebkę i potargała płaszcz owej pani.

Gdy chciano ją zaprowadzić do urzędu rozwodrzone paskarka zaczęła krzyżeć. „Ja jestem siostra p. Rataja dziś o tem będzie wiedzieć i mówić cała Warszawa”. Ostatecznie Bajcor ukarano grzywną za wywołanie awantury, a owa żona porucznika zaskarżyła ją do sądu o czynną zniewagę. (2)

Pociąg zatrzymany przez motyle.

Nie jest to bynajmniej bajka, chociaż z łatwością za bajkę mogłoby uchodzić. Działo się zaś dnia 25 sierpnia roku bieżącego w okolicy Dijnie we Francji.

Pociąg pospieszny idący z Paryża został raptownie zatrzymany na moście pod Dijnie. Prerażeni pasażerowie przypuszczali, iż pociąg stał się ofiarą napadu bandyckiego, to też w pociągu powstała panika. Jakież było zdziwienie podróżnych, gdy po chwili dowiedzieli się, że mniemanymi złoczyńcami są motyle, tak zwane mrówkolewy, motyle wodne, których całe chmary obległy szynę, uniemożliwiając dalszy ruch pociągu.

Zjawisko to zdarzyło się we Francji po raz pierwszy od niepamiętnych czasów. Na południu Rosji zdarzało się już niejednokrotnie zatrzymywanie pociągów przez całe armie szarańczy lub przez wędrujące gasienice. Podobno przed wojną było takie zdarzenie i w Polsce pod Dęblinem.

Pamiętajcie o repatriantach.

Kaleidoskop światowy.

Czerwone ozy rosyjskiego Sfinksa. Człim sym był cesarz austriacki Franciszek Józef? Zdystrybowanie angielskiej książki spirytystycznej.

Rosyjski literat Maksym Gorkij podróżuje obecnie po Europie i wydaje sądy o ludziach i rzeczach, które w ojczyźnie swej pozostawił. Są to sądy w odczynie swej pozonej mierze tak zwana szczerością moskiewską przejawione, trudno jednak odmówić Gorkiemu kompetencji, gdy mówi o ludzi, którego duszę pod lekkim pokostem kultury w każdym calu jego umysłowości odczuwa.

„Wydać mi się — pisze w czasopiśmie monachijskim „Nowy Merkur” — że w charakterze rosyjskim okrucieństwo jest cechą najbardziej decydującą. Okrucieństwo rosyjskie jest diabelsko subtelne, jest artystycznie twórcze.”

W pewnej miejscowości syberyjskiej chłopcy zakopywali jeńców z armii bolszewickiej do dołów głową na dół i długo przyglądali się drgawkom nóg, aby stąd wyprowadzić wnioski, dotyczące wytrzymałości ofiary na ból. Pewnego razu oficerowi wojsk czerwonych wyjęto kieszonkę i przymocowano ją do drzewa, poczem męczennik musiał biegać wokół drzewa i przyglądano się, jak kieszonka wychodziła z ciała przez rozwartą ranę.

„Niema chyba miejsca na świecie” — pisze Gorkij — „gdzie by kobieta była bardziej męczona, niż w rosyjskiej wsi.” Wystarczy

przytoczyć przysłowia: „Tłucz ją kijem, tłucz, uważaj, czy oddycha jeszcze!” „Chcesz, żeby ci jedzenie smakowało, pobij baba!” „Dla kobiec i zwierząt niema sądu!”

Tej strony bolszewizmu — jak stwierdza były bolszewik, Maksym Gorkij — Europa niedocenia należycie. Nietyko teoria komunizmu Lenina jest absurdem, i ludzkie skłonności anarchii rosyjskiej są dzikie i grozą światu zdżzieniem.

Wielką sensację w Austrii wywołał w ostatnich dniach artykuł jednego z pism wiedeńskich, dowodzący, że cesarz Franciszek Józef nie był synem arcyksięcia Karola Ludwika, lecz ówczesnego pana Krocacji. Tajemnicę tę — jak pisał pismo wiedeńskie — znał tylko ówczesny premier Węgier, który też, dzięki rządowi austriackiemu, rzekomo z powodów politycznych, został skazany na śmierć. Tak tedy do historii rodu Habsburgów (iż i tak pełne go tajemnic i ekstrawagancji) przybywa nowa sensacja.

Na krótko przed wojną ukazała się w Anglii książka, która uzyskała wielki rozgłos. Tytuł jej „Przygoda”, a treścią szczególne zdarzenie, jakie przeżyły dwie Angielki podczas pobytu w Wersalu w r. 1901.

Przechadzając się w ogrodach dawnej rezydencji królewskiej, ujrzały nagle liczne grono pań i panów w strojach z minionych czasów; w całym tem towarzystwie panował widoczny niepokój i zamęt; gońcy biegali w różne strony, pan ze szpadą u boku w peruce, mijając z gorączkowym pośpiechem dwie damy, rzucił im jakieś pytanie, z dali dochodziły dźwięki

melodji nieznanych, staroświeckich; przechodził orszak ślubny, a środowiskiem tego całego ruchu wydawała się młoda jeszcze i piękna kobieta, która stała w pozie rozkazującej, wyłkniona.

Gdy wszystko minęło, Angielki z pewną obawą podzieliły się wrażeniami i okazało się, że obie widziały jedno i to samo, więc przyszyły do przekonania, że stały się świadkami epizodu z życia Marii Antoniny. Przygoda ta, która poruszyła je do głębi, zniewoliła obie panie do studjów nad epoką przedrewolucyjną we Francji i niebawem mogły na podstawie zapisków współczesnych historyków i pamiętnikarzy, stwierdzić tożsamość osób, które jakoby widziały. Książka, jaką następnie wydały, nie dopuszczała wątpliwości co do prawdy treści, ze względu na ukryte pod łatwym do odgadnięcia anonimem osoby autorek. Sprawa ta pozostała zagadką, a koła spirytystyczne, do których zapisały się autorki, usiłowały zagadnienie wyjaśnić twierdzeniem, że obie panie widziały wówczas w „strefie psychicznej”, w obrębie której odegrały się, a raczej odzwierciedliły wypadki r. 1789. W kołach spirytystycznych przyjęto wyjaśnienie z bezwzględna wiara, a „Wizja wersalska” długo zajmowała badaczy objawów z zaświata.

W ostatnich dniach obiegi jednak prasę francuską artykuł spirytystek. Oto autor artykułu zaznaje, że w czasie pobytu Angielek w Wersalu, dokonywał w parku wersalskim zdjęcia kinematograficznego, którego treścią był dramat z czasów Marii Antoniny. Tak tedy Angielki były tylko świadkami widowiska, za inscenizowanego dla kinematografu. (3)

Wszystkim, którzy oddali ostatnią posługę

S. † P.

STEFANOWI DYMKOWSKIEMU

Wielebnemu Duchowieństwu, a w szczególności Ks. St. Czarnocie, za słowa pociechy, P.P. ogrodnikom, znajomym, i przyjaciółom zmarłego, za okazane współczucie po stracie ojca składają serdeczne podziękowanie

5887d1

Dzieci.

W drugą bolesną rocznicę śmierci

S. † P.

Bronisławy z Urbaniaków Tabachowicz

odbędzie się nabożeństwo żałobne w kościele Sw. Krzyża w poniedziałek dn. 18 b. m. 1922 r. o godz. 7 ej rano przed wielkim ołtarzem. O czym zawiadamia krewnych znajomych i przyjaciół.

3881s1

M A Z.

S. † P.

BOLESŁAW JANKOWSKI

ucz. VI kl. Państwowego Gimnazjum im. Jędrzeja Śniadeckiego, harcerz III-ej drużyny pabjanickiej, ochotnik 201-ego pułku W. P.

po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, zmarł dn. 16 września 1922 r. w szpitalu Ujazdowskim w Warszawie od ran poniesionych w bitwie pod Małą Paprocią. Przeżył lat 19.

O czym zawiadamia krewnych, przyjaciół i znajomych pogrążona w głębokim smutku

(b)

Rodzina.

O sprowadzeniu drogich nam zwłok do Pabjanic i terminie smutnego obrzędu pogrzebowego będzie ogłoszone.

Zygzaki

Charakterystyczny obrazek.

W jednym z żydowskich pism humorystycznych ukazał się niedawno ciekawy i bardzo znamieny obrazek. Oto pośrodku Dąbał exposeł, a obok z obu stron posłowie Niemcy i Żydzi ściskają sobie dłonie, wszyscy zaś bez wyjątku mają na obrazku na kłódki pozamykane usta. Tak więc komuniści, Żydzi i Niemcy w sejmie, — według gazety żydowskiej, są przyjaciółmi w niedoli, bo oto w Polsce knebel straszny usta im zamykał.

Obrazek powyższy z jednej strony świadczy o solidaryzacji Żydów i Niemców z komunistami a z drugiej o niedocenianiu przez tych ludzi tej niebywałej wolności jaką mają w Polsce oraz o szczuciu i podburzaniu przeciw urojonym ograniczeniom.

KRONIKA

— Kalendarzyk.

Dziś: Niedziela, 17 września Stygmy św. Franc. Wschód słońca g. 5 m. 10 Zachód g. 5.

— Widowiska.

Teatr miejski (Cegielińska 65)
„Krag interesów” o 3 pp. „Sulkowski”

Teatr „Scala” (Cegielińska 13)
„Odmłodzony Apele” (op. rez. ostatni)

„Luna” (Przejazd 1
„Tajemnice dzungli” 5 serja

„Odeon” (Przejazd 2.
„Sultan Sarai-Darai”

Grand-Kino (Piotrkowska 72)
„Janus Bifrons”

Kino Popularne (Konstantynowska 16)

— Kalendarzyk historyczny.

1253. Bulla kanonizacji św. Stanisława, wydana przez papieża Innocentego IV.

Wiadomości bieżące

— Płace za urlopy pracujących na akord

(b) Sporną kwestją była dotychczas sprawa obliczenia stawek za urlopy robotników pracujących na akord. Na skutek zapytania wystosowanego do ministerstwa pracy przez związek zawodów robotników, ministerstwo odpowiedziało, iż przy obliczaniu zapłaty za urlop na podstawie zarobków trzymiesięcznych wstecz, należy uwzględnić wszelkie podwyżki, jakie zostały wprowadzone podczas urlopu.

— Szkoła pracy.

(b) W najbliższych dniach otwarta zostanie szkoła powszechna na wzór istniejących szkół prac. Będą otwarte tylko pierwsze dwa oddziały, a następnie utworzone zostaną następne. W związku z temi zamierzeniami w dniu 14 i 15 bm. bawiła w Łodzi nauczycielka szkoły ćwiczeń przy seminarjum państwowym we Lwowie p. Arnoldowa, która od kilku lat stosuje metodę pracy w tej szkole z dodatnimi wynikami.

— Płace urzędników W. Z. P.

(b) Magistrat postanowił podwyższyć płace pracownikom zatrudnionym na oddziałach zakaźnych do 2,500 mk. dla otrzymujących całkowite utrzymanie w szpitalu oraz do 5,000 mk. dla niepozostających na utrzymaniu w szpitalu.

— Otwarcie nowej szkoły.

(b) W dniu 26 bm. oddany zostanie do użytku nowy gmach szkoły powszechnej przy ul. Zagajnikowej. W dniu 8 października odbędzie się uroczyste otwarcie szkoły.

— Kinematograf dla celów oświatowych

(b) Wiadomą jest rzeczą jak wielkie usługi może oddać i oddawać powinien w życiu kulturalnym społeczeństwa kinematograf. Wychojąc z tego założenia wydział oświaty i kultury zakupił kinematograf (Zachęta) na Wodnym Rynku, który będzie oddany wyłącznie dla celów oświatowych. Wydział oświaty i kultury nawiązał stosunki z instytutem pokazów świetlnych, w celu otrzymania filmów o treści naukowej i pouczającej. Obrazy wyświetlane będą dla młodzieży szkolnej oraz słuchaczy kursów doszkolających.

— O nową gazownię.

(b) Na ostatnim posiedzeniu rady nadzorczej gazowni, była poruszona sprawa budowy nowej gazowni w Łodzi. Już przed rokiem nawiązano pertraktację z kapitalistami gdańskimi. Sprawę tę jednak dla miasta tak ważną była rada nadzorcza zbagatelizowała. Ponieważ budowa nowej gazowni w Łodzi jest nieodzowną, postanowiono nawiązać na nowo przerwane pertraktacje, aby móżdż w przeciągu najbliższych trzech lat wybudować gazownię odpowiadającą rozmiarem swym oraz w rządzeniem ostatnim wymogom techniki jak również i potrzebom miasta. Celem pchnięcia tej sprawy na realne tory wybrano specjalną komisję, w skład której weszli pp. Klecman, ławnik Badzian i dyrektor gazowni p. Melkenbaum.

— Strejk studniarzy trwa.

(b) W związku z przedłużającym się bezrobociem studniarzy ponownie odbyła się konferencja między zainteresowanymi stronami. Przedstawiciele przedsiębiorców robót studniarskich ofiarowali nowe płace w wysokości 2,250 mk. dziennie dla robotnika starszego do 1,800 dla pomocnika, oraz 1500 mk. dziennie dla robotnika zwykłego. Przedstawiciele robotników natomiast żądali podzielenia robotników na dwie grupy, których płace wynosiłyby 3,600 mk. i 2,400 mk. dziennie. Wobec rozbieżności zdań i tym razem do porozumienia nie doszło.

— Podwyższenie taryfy pocztowej.

Od wczoraj zaczęła obowiązywać nowa, podwyższona taryfa pocztowa dla obrotu zagranicznego.

W zakresie listów zwykłych i poleconych obowiązują dwie taryfy: jedna do Rumunii, Czechosłowacji i Węgier, druga dla pozostałych państw.

W pierwszym wypadku list zwykły do 20 gramów opłaca się 80 mk. Za każde następne 20 gramów obowiązuje dopłata 50 mk. Do innych państw ten sam list kosztuje 100 mk. t. j. o 20 mk. drożej.

Za listy polecone bez względu na wagę i przeznaczenie dopłaca się 100 marek. (o)

— Walka Żydów przeciwko Polakom.

s) Przed kilku dniami przybyła do Łodzi studentka uniwersytetu wileńskiego Ewelina Hirszberżanka przechodząc około gmachu województwa zerwała nalepioną na ścianie odezwę przedwyborczą Związku Ludowo-Narodowego. Takiegoż czynu dokonał również niejaki Moszek Szajlewicz. Obu przeciwników Polaków aresztowano i osadzono w areszcie.

— Kwesta na cele biblioteki przy T-wie „Rozwój”

W dniu dzisiejszym odbędzie się kwesta.

na cele biblioteki przy T wie „Rozwój“ Spodziewamy się, że polskie społeczeństwo m. Łodzi poprze ofiarne zamierzenia tak koniecznej i sympatycznej organizacji, jaką jest T-wo „Rozwój“.

— Wystawa obrazów.

Znany artysta—malarz Szczepan Andzejski przędza wystawę swoich prac w Muzeum Nauki i Sztuki. Artysta zgromadził na obecnej wystawie sto przeszło obrazów z pobytu w Krakowie i z wycieczek w malowniczych i nie wyzyskanych malarsko górach świętokrzyskich. Wystawa zapowiada się bardzo ciekawie.

— Nowa loteria państwowa

Generalna Dyrekcja loterii państwowej organizuje obecnie z upoważnienia min. skarbu obok istniejącej loterii państwowej klasowej nową loterię państwową na cele dobroczynne. Ciągnięcie pierwszej loterii odbędzie się w grudniu br., a cały czysty dochód rozdzieli min. skarbu wyłącznie między zwracające się o subwencje instytucje dobroczynne (szpitale, schroniska dla dzieci, popieranie inwalidów wojennych itp.) W ten sposób skarb państwa będzie mógł przyjść z pomocą niektórym instytucjom filantropijnym, nie mającym dostatecznych funduszy, a zasługującym na uwzględnienie.

Losy tej loterii ukażą się wkrótce we wszystkich kolekturach, większych sklepach oraz w biurze generalnej Dyrekcji loterii państwowej (Nowy Świat Nr. 70) po cenie 1000 marek za jeden los (połowa 500 marek). Ciekawna wygrana wynosi 2 i pół miliona marek.

Wszystkie bardzo liczne wygrane będą wypłacane bez żadnego potrącenia. (7)

— Ile pobierają emeryci, obejmujący znów stanowisko.

Ministerjum skarbu wyjaśniło, że emeryt, obejmujący stanowisko w służbie państwowej lub samorządowej za wynagrodzeniem, może pobierać tylko taką część uposażenia emerytalnego, które wraz z tem wynagrodzeniem nie przewyższa uposażenia, przywiązanego do stanowiska piastowanego ostatnio przez emeryta w służbie czynnej.

Jednocześnie ministerjum skarbu podkreśliło, że wszystkie władze i urzędy państwowe lub samorządowe, zatrudniające u siebie emerytów za wynagrodzeniem, winny zawiadomic właściwe izby skarbowe, w których okręgach emeryci pobierają zaopatrzenie emerytalne o wysokości wypłacanego im wynagrodzenia służbowego. (1)

— Wykrycie organizacji komunistycznej

(b) W związku z wykrytą w tych dniach w Łodzi organizacją komunistyczną dokonano w nocy z dnia 13 na 14 bm. rewizji w Zduńskiej—Woli. Podczas jednej z rewizji u Jakóba Klimczaka przy ul. Szatkowskiej 26 znaleziono w komórce za strzechą mauser—karabinek z nabojami i brauning. Oprócz tego u całego szeregu osób znaleziono programy komunistyczne, odezwy i „bibulę komunistyczną“ stwierdzającą należność tych osób do komunistycznej partii robotniczej Polski. Prócz Klimczaka aresztowano Józefa Ratajczyka, Władysława Jagiellę, Kazimierza Owczarka, Stanisława Szmida, Stanisława Świdwińskiego, Piotra Jabłońskiego, Rainolda Gampe, Franciszka Laskowskiego, Wolfa Rozemana, Adama Klecikowskiego, Juliusza Szwetnera i Józefa Adamiaka. Wszystkich aresztowanych pod silną eskortą przewieziono do Łodzi i osadzono w więzieniu.

Wypadki i kradzieże.

— Łódzkie chodniki.

(1) Walerja Daniel, zam. przy ul. Sikawskiej nr. 6, przechodząc ul. Zgierską obok domu nr. 28 potknęła się i upadła skutkiem czego zła mała sobie prawą rękę, Pogotowie ratunkowe udzieliło jej pierwszej pomocy. (7)

— Usiłowanie samobójstwa.

W hotelu „Polonia“ w celu samobójczym za-

żyła amoniaku Eugenia Wale zam. tamże ze swym kochankiem Tatarem Wojciechem. Pogotowie ratunkowe udzieliło desperatce pierwszej pomocy lekarskiej i w stanie próżnym pozostawiono ją na miejscu wypadku. (8)

— Czują matkę.

(p) Zam. przy Zielonym Ryńku Nr. 5 Rojza Kaner usiłowała podrzucić dziecko z trójniówce. Schwytaną na gorącym uczynku przetranszowano do komisariatu. (5)

— Kradz eże

(1) W nowo budującym się parku sportowym L. K. S. przy szosie Karolewskiej zatrzymany został na gorącym uczynku kradz eże desek Małotka Ludwik, syn kolejarza zam. przy ul. Grodzieńskiej 15 (Karolew) Spisano protokół i przetranszowano do sądu pokoju dla małoletnich.

Kozłowski Józef, ul. Młynarska 44, Fisiak Waleria, ul. Brzezińska 48 Samarak Józefa ul. Jesionowa 11, Kasorzak Michałina Młynarska 44, Miksa Anna, Brzezińska 48 zostali aresztowani za kradz eż 2 nakryć na łóżka i odprowadzeni do VII kom. P. P. Dochodzenie w toku.

Za kradzież szufli w sklepie żelaznym przy ul. Piotrkowskiej nr. 309 pociągnięty został do odpowiedzialności karnej dozorca tegoż domu Wolniak Marcin.

W fabryce firmy Scheibler i Grohman przy ul. Sw. Emilji 5 robotnicy tejże fabryki Pawlak Zygmunt (ul. Petersburska 10) i Sycka Jan Pomorska 4 skradli 12 metrów batystu. P.P. spisano protokół w celu pociągnięcia ich do odpowiedzialności. (8)

Podszechuwacze.

Stałym zajęciem „Pracy“ jest wyszukiwanie jakichś urojonych zamachów na klasę robotniczą i podsycanie nienawiści klasowej przez fałszywe, oszczercze wiadomości wysyłane z palca.

W czwartkowym numerze tego pisma ukazał się artykuł p. t. „Naśladowcy Kaznakowa“, w którym to opisując zajścia w fabryce Szwajkerta donosi o „pokłuciu bagnetami 10 robotników oraz o znechęciu się nad kobietami“. Tymczasem jak stwierdzono pogotowie nie zanotowało ani jednego podobnego wypadku a policja zachowała się zupełnie poprawnie.

Cały artykułik ma na celu pogłębianie nienawiści klasowej oraz szczerze przeciwko organom wykonawczym.

Teatr i sztuka

TEATR MIEJSKI

Dziś tj. w niedzielę dn. 17-IX o g. 3 pp. dla zrzesseń powtórzony będzie „Sulkowski“ wiecz. o g. 8-15 przepiękna maskarada „Krag interesów“ pióra cietego satyryka J. Bonaventurę.

W poniedziałek dla zrzesseń „Krag interesów“.

We wtorek premiera arcywesoła komedia B. Winawera pt. „Roztwór“ prof. Pytla. W głównych rolach ukażą się nowo zaangażowani artyści. Reżyseruje Jerzy Noskowski.

Komunikaty

— Kobieto Polko!

Konstytucja dała Ci wszystkie prawa polityczne. Honor Twój nakazuje Ci spełnić wynikające stąd obowiązki. — Polko! Ty kochasz ojczyznę, Ty kochasz wiarę swych Ojców, Ty pragniesz szczęścia swej rodziny, więc przyjdiesz na zebranie kobiet, by zapoznać się z obowiązkiem, by godnie i ze zrozumieniem pójść pod sztandarem „Bóg i Ojczyzna“ do urny wyborczej.

Zebranie dla kobiet odbędzie się dnia 17-go września 1922 r., tj. w niedzielę o godz 4 pp. w sali „Handlowców“ przy ul. Piotrkowskiej 108.

Przemawiać będą: p. Karol Chadzyński, ksiądz kapelan Stanisław Nowicki, p. Piotr Pajkowski, p. Kaczyńska i inni.

— Ze szkoły

Lekcje w Zawodowej Szkole Apolonji Kopydłowskiej, Łódź, ul. Piotrkowska L. 154 rozpoczną się 19 września. Zapis w kancelarii szkoły od 10—

od 6—8. Kurs kroju i szycia, kurs wszelkich robót ręcznych, słojd robót treblowskie, introligatorstwo, koszykarstwo, zdobnictwo, rysunki i wycinanki. Dla nauczycielek robót kursy dopełniające. Szkoła wydaje świadectwa. (8) 5882—1

— Szkoła tańców.

W szkole tańca p. Witolda Lipińskiego, mieszczącej się w lokalu Handlowców Polskich przy ul. Piotrkowskiej 108 rozpoczyna się niebawem wykłady. Zapisy już są przyjmowane. W programie bieżysezonu figurant ostatnie nowości taneczne, wprowadzone w Anglii i Francji. (8)

Ze sportu

Lot okrężny nad Polską.

LWÓW 16 (PAT) Godz. 11. 45. Przybyli tutaj wszyscy lotnicy prócz jednego. Pierwszym przybyli kap. Turbiak, samolot typu „Bellila“. Olot z Warszawy 5.30 wylądował we Lwowie 7. 23. Czas lotu 113 min.

Pilot Czeczunic samolot typu „Breguet“ z Warszawy 5.38, do Lwowa 7.39. Czas 126 minut.

Pilot Kalina, samolot typu „Breguet“, z Warszawy 5.26, Lwów 7.24 1 | 4, czas 108. 4 | 5.

Pilot Miśkiewicz, samolot typu „Bristol“, z Warszawy 5.42, Lwów 7.56. 2 | 5, czas 114. 3 | 5.

Pilot Pawlikowski, samolot typu „Breguet“, z Warszawy 5.45, do Lwowa 7.43, czas 120.

KRAKÓW 16 (PAT) Pierwszy wylądował na lotnisku w Krakowie porucz. Kalina o godz 11. 11. drugi pułk. Kosowski, godz 10.43. trzeci Pawlikowski godz. 10.45, czwarty sierż. Teysler, samolot „E. V. A.“, godz. 11.02, porucz. Czeczunic, godz. 11.13.

Ko. Turbiak na samolocie „Bellila“ z powodu braku benzyny wylądował pod Bochnią o godz. 10.50.

Do Poznania odlecieli: porucz. Kalina i kap. Pawlikowski 11.45. (8)

Przemysł i handel

Giełda warszawska

z dnia 16 b. m.

6 1/2 listy ziem.		Dol. St. Zid.	7,150 7325
4 100 mk.	57,50	Marki niem.	5,90
5% obl. m. Warsz.		Franki franc.	544
4% obl. m. Warsz.		Funt	

Czeki i wpłaty.

Belgia	5,25	London	32400
Berlin	4,90	Nowy Jork	
Gdańsk		Paryż	150
Praga	256	Wiedeń	10

Akcje.

Bank hand.	5,650	Ostrowiec	12,100
„ Dyskont		Rudzki	3,925
„ Kredyt.	3,875	Starachowice	6,575
„ Zjed. z pol.	2,000	Zyrardów	168,000
Cukier	100,000	Borkowski	1725
Drzewo	1500	Zegluga	1,975
Lilpop	57.0	Jablkowscy	1575
		Nafta	1950

Połączenie kolejowe między Polską a Ukrainą.

(=) Połączenie kolejowe między Polską a Ukrainą sowiecką mające niezmiernie duże znaczenie dla stosunków handlowych obu krajów, stanie się wkrótce faktem dokonany. Mianowicie projekt tego połączenia został już potwierdzony przez oba rządy, tak, iż od dnia 5 listopada władze sowieckie uruchomią cały odcinek Wołoczyska—Płoskirów—Brojłów, dzięki czemu uzyskamy bezosrednie połączenie z całą południową Rosją, co posiada dużą wartość ekonomiczną dla Małopolski Wschodniej, a w szczególności dla Lwowa. (2)

Przemysł Wielkopolsce.

(=) W ciągu 1921 r. w Wielkopolsce powstało 50 nowych przedsiębiorstw, zatrudniających razem 393 robotników.

Z liczby tej przypada:

	Ilość zakł.	Ilość robotn.
Na przem. metalowy	14	182
" " spożywczy	12	35
" " chemiczny	7	33
" " konfekcyjny	2	28
" " drzewny	8	24
" " papierniczy	1	35
" " drukarski	2	12
" różne przemysły	4	24
Razem	50	393

Ogółem zaś w Wielkopolsce czynnych było w 1921 r. 1762 zakłady przemysłowe, które zatrudniały 32,709 robotników, z czego przypada:

Ilość zakł.	Ilość robotn.
1762	32,709

Na przem.	metalowy	180	7,670
"	spożywczy	1,030	10,507
"	drzewny	187	3,197
"	chemiczny	61	2,568
"	konfekcyjny	80	2,799
"	budowlany	51	1,567
"	mineralny	71	1,445
"	drukarski	44	1,183
"	górniczy	15	1,190
"	papierniczy	18	326
"	przedziałniczy	12	355
"	garbarski	15	240
Razem	1,762	32,709	

Rozwój niemieckiego przemysłu gazowego.

= W Hull odbył się kongres uczonych angielskich, na którym Harker, dyrektor departamentu dla badań naukowych zwrócił uwagę na olbrzymie wysiłki dokonane przez

przemysł niemiecki w dziedzinie gazów trujących, zaznaczając, że dzięki rezultatom osiągniętym przez niemiecki przemysł w razie ewentualnej wojny, Niemcy znajdą się w warunkach bardzo korzystnych.

CHCESZ CZYTAĆ zajmujące książki?

A więc nie zwlekaj i zapisz się zaraz do
Czytelnicy Nowości
Alfreda Straucha

ul. Dzielna № 14.

Wielki wybór książek w językach polskim, niemieckim, francuskim i rosyjskim. 3895sl
Abonament wynosi 800 mk. miesięcznie.

TEATR SCALA
Cegielniana № 18
OPERETKA

Dziś o godzinie 3-ej po południu

Dokoła Miłości.

o godzinie 8.50 wieczorem po raz ostatni

Odmłodzony Adolar

operetka w 8-ach aktach W. Colla.

(3894d)

Przed zakupem

garderoby jesiennej firma
Szmechel i Rozner

Łódź, Piotrkowska 100 i 160 filja prosi ich odwiedzić. Skład ich zaopatrzony wielkim wyborem po umiarkowanych cenach.

Bluzki, suknie, palta, spodniczki, sukieneczki, palta dla dziewczynek, Garnitunki, palta dla chłopców, Bielizna, chustki, trykotaż. 3800K3

Zawodowa Szkoła kroju szycia i robót ręcznych
Odznaczona złotym medalem

Mistrzyni cechu A. KOPYDŁOWSKIEJ
Łódź, Piotrkowska 154.

Kurs kroju pasowania i modelowania' kurs szycia i mierzenia, kurs wszelkich robót ręcznych, robót freblowskich, sloyd drzewny, piłkowy, introligatorstwo, koszykarstwo, zdobnictwo, rysunki i wycinanki. Dla nauczycielek, robot kursy dopełniające. Po skończeniu kursu uczennice otrzymują świadectwo. Dla pracujących kursy wieczorowe. Zapisy w kancelarii szkółki od 10-1 i od 6-8. Sprzedaż fasonów papierowych. Uczennice przyjezdne mogą być na śniadanie. 3835K1

Największy magazyn w Łodzi Chrześcijański Jarmark Łódzki

44 Piotrkowska 44

U nas naitaniej, bo na I piętrze, Polecamy obficie zaopatrzone w modną i sezonowe towary wszystkie nasze działy. Wełny, Kamgarny na garnitury, palta i suknie. Podszewki. Białe towary bielizniane. Ręczniki. Barchany. Flanele. Chustki. Kapy. Kołdry. Trykotaż. Galanterje. Obuwie. Gotowe ubrania. Palta damskie, męskie i dziecięce. Własna pracownia krawiecka wykonywa zamówienia.

UWAGA: PP. Urzędnikom i Urzędniczkom jak również szerszym sferom naszego społeczeństwa udzielamy dogodnego kredytu. (3890K6)

Dr. Artur Banasz
urolog.

Choroby nerek, pęcherza, dróg moczowych, chron. rzeżączka
Przyjmuje od g. 5 i pół do 7.
Montuski № 11. (X)

Dr. med. P. Langbard
Zawadzka 10.
powrócił

Choroby skórne i weneryczne.
Przyjm. od 9-1 i 5-8. 3779sl3

Doktor

Stanisław Przybylski

ginekolog

b. asystent profesorów Roznera, Kadera
ordynujący przez szereg lat w Franzensbadzie ordynuje w tym roku w Krynicy w willi „pod Białym Orłem”
2678K

Dr. Eugenia Gerszuni
Piotrkowska 121

Choroby kobiece i weneryczne u kobiet. Przyjmuje od 12-1 i od 4-6, w niedziele i święta od 9-12. 3685b10

Zakład leczniczy

D-ra Z. Dobrowolskiego
choroby gardła, nosa, uszu
Warszawa ul. S-to Krzyńska 5.
7126K

KUPUJĘ

placę 100 proc. drożej za złoto, srebro, brylanty, zęby sztuczne, garderobę, kapy pluszowe oraz szale czarne. Proszę się przekonać. Zachodnia 32, poprzeczna oficyna, I p. m. 13. L. Milich. 3369

OKAZJA

motor 2 konny Deutzha gotowy do sprzedania. Wiadomość ul. Al. Kościuski 41. Białczak 9-11. rano. 3888K

Placę

30% drożej kupuję brylanty, złoto, srebro zegarki, stare zęby, oraz różną biżuterję **Konstantynowska 7** Milich prawa oficyna I-sze piętro 3599w

Do sprzedania

męskie siodło z tranzelką. Ul. Aleksandrowska № 81 Rymer. (3889K1)

MUZEUM NAUKI I SZTUKI

PIOTRKOWSKA № 91.

**Wystawa obrazów
S. ANDRZEJEWSKIEGO**

OTWARCIE 19 września
codziennie od 4-7 ppół.

Do sprzedania

w m. Zgierzu dom z ogrodem owocowym, oraz plac przy stacji kolejowej. Wiadomość w Zgierzu, ul. 3 Maja 21.

Witold Lipiński

powrócił i zapisy na lekcje tańca przyjmuje w lokalu „Handlowców”, — Piotrkowska 108 — od 12-2 i od 7-9 w. 3872K3

Daję na raty!!!

wszelką garderobę damską i męską gotową i na obstalunki. Pracownia A. Berger, Południowa 6 prawa oficyna 3597 1k

Pierwszorzędnym zakład krawiecki męski

Franciszka Chojnackiego

59. Sienkiewicza 59.

przyjmuje wszelkie zlecenia z własnego oraz powierzonego materiału. 3802sl0

Szkoła tańca St. Zaborskiego

ul. Dzielna 31. I piętro.

przyjmuje zapisy na wszystkie trzy kursy. Dla dawnych uczennic i uczniów, o ile zbierze się większa ilość par, będą urządzały **Kursy repetycyjne.** Zgłoszenia przyjmuje się codziennie od godz. 7-9 wiecz. Lekcje rozpoczną się 20 września. 3757s3

Wygodnie i

Wszelką garderobę męską i damską, obuwie, rozmaite towary lokciowe, bieliznę i t. d. nabyć można po cenach przystępnych tylko u firmy

„OSZCZĘDNOŚĆ”

Wolskańska 43. front. pierwsze piętro. 3409

Wdowa

przystojna lat 27 katoliczka krawcowa — hafciarka pragnie wyjść z magaz., zgłoszenie listownie z fotografią lub osobiście st. Rokiciny. Stacja dr.żel. Warsz. Wied. M. Michałowicz (3888)

Pokój

dla dwóch osób z urzyczeniem do wynajęcia. Oferty sub 90 3897KK

Teatr Świąteczny
„Nowości“ II serja **„Walka wśród dżungli“** II serja
 wielkiego egzotycznego dramatu 3910d
 „W krainie ludożerców“ oraz krótkie streszczenie 1-szej Oddzielna całość 6 akt.
 naidważniejsi artyści Ameryki: w rolach głównych: **Gracjana Gunard i Francis Ford**
 Piotrkowska róg Główniej

W najpiękniejszym parku łódzkim, który jest chlubą miasta, w Julianowie.
Dwie Wielkie Zabawy Wrześniowe

odbędą się w niedzielę dnia 17 i 24 września r. b.

Dochód całkowity jest przeznaczony na odnowienie i urządzenie wewnętrzne ubogiego kościoła katolickiego w Radogoszczu, który jest tak ważną placówką religijną i społeczną.

Program zabaw bardzo urozmaicony. Przyjmą udział w zabawie Towarzystwa Śpiewacze, Kółka dramatyczne, orkiestra, Tow. gimnastyczne i sportowe. Wyścigi na łożdach, pieszce, strzelanie z łuku do gwiazdy, fantowa loteria, iluminacja, pochód dzieci z lampionami. — Bufet i orkiestra na miejscu. — Wejście do parku od godziny 9-ej rano. Początek zabawy o godz. 2 po południu. Dojazd do Julianowa tramwajami zgierskimi.

(3843d4) **Komitet parafjalny Radogoski.**

OBUWIE Najmodniejsze Paryskie i Wiedeńskie fasony z najlepszej skóry posiadają stałe na składzie
STELZNER I WEBER
 141 Piotrkowska 141.
 Wykonujemy zamówienia i wszelkie roboty z zakresu szewstwa po cenach przystępnych. 5285s

100.000,000 Mk.!
Park Staszica.

W niedzielę dnia 17. września r. b. od godziny 2 po południu

**WIELKA ZABAWA
 OGRODOWA**

Na Dom Sierot „SIENKIEWICZOWKA“ i Bursę przy SZKOLE RZEMIOŚL.

Program bardzo urozmaicony:

Orkiestra, Chóry Towarzystw Śpiewaczych, Korso Kwiatowe, Lampiony. — **WIELKA ATRAKCJA !! LOSOWANIE MILJONÓW !!** Każdy los wygrywa !! Cena losu Mk. 250.

Pod własnym zarządem Bufet dobrze zaopatrzone
Wstęp 500 mk., dla dzieci i młodzieży szkolnej 250 mk.

W razie niepogody zabawa i losowanie miljonów odbędzie się w lokalu **MARGOT RZEMIOSŁNICZYCH** przy ul. Al. Kościuszki № 73. 3860s3

Fabr. okuć budowlanych i meblowych
B-ci Suwalskich

ul Zgierska 144 na lewo **Golca 9**

Przyjmie ślusarza obeznanego z ogniem i chłopców do pracy ślusarskiej. (3507D6)

Na wypłatę

firanki, obrusy, ręczniki, płótna, towary damskie i męskie. Markowicz i S-ka Piotrkowska 37 w podwórzu, 3862k2

Krawiec wojskowo—cywilny

J. GRINER

Konstantynowska 68. wykonuje wszelkie roboty krawieckie, również sportowe i futrzane z własnego oraz powierzonego materiału szybko i akuratanie. — Znaczniej taniej niż wszędzie. 3677K5

Choroby żołądka, kiszek, nerek, obstrukcje, hemoroidy i t. p. radykalnie leczą

Szwajcarskie gorzkie zioła
 Dr. Bagera — oryginalne z marką „Kogut“. Sprzedają apteki składy apteczne. 328d1

**Pięknym łodziankom
 Najlepsza rada.**

Pytasz mnie pani o radę,
 Nie szczędąc pochwał i za Bym wskazał (dzięki za ufność).
 Na bardziej wziętą z toalety.
 Pytasz o fasony koszulki, Combinations i majteczek, O penioirki, staniczki
 O kolor modnych haleczek, kroje bluzek i sukien
 Skromne i wieczorowe, Gdzie zrobić mogą na miarę, Lub sprzedać już gotowe?
 Wiem, że zabłysnąć chcesz jak sultanka:
 Nie chodź więc, gdzie lichej tandety kąty,
 Lecz kapuj wszystko u

A Cabanka
 Napiórkowskiego 49

Naśladownictwo zastrzeżone. 379g—p3

Kapelusze
 damskie przyjmuje do przerobienia podług najnowszych fasonów, także do sprzedania nowe filcowe. Proszę się przekonać. Zachodnia 32 poprzeczna oficy na I piętro L. Milich, (2864d3)

Duży wybór

tórnistrów teczek szkolnych i przyborów podróżnych po cenie umiarkowanej S. Skarzynski Piotrkowska 133. 5536s2

Egzystująca od roku 1897 firma

„MARGOT“

PIOTRKOWSKA 64.

Poleca ostatnie nowości jesienne:
 SUKNIE DOMOWE I WIZYTOWE, SZLAFROKI od najtańszych do najdroższych
 SUKNIE z jedw. wełn. i baw. TRYKOTYNY.
 — WYKWINTNĄ BIELIZNĘ DAMSKĄ —
 KOSZULE, COMBINAISON, HALKI,
 BLUZKI jedw., etam., wełn. i batystowe
 — PANTOFLE ZAKOPIAŃSKIE —
 SWEATRY jedwabne i wełniane najnowszych fasonów!!! (3773K1)

Geny przystępne, lecz stałe!

Najsolidniej po cenach przystępnych wykonuje wszelkie reperatury najprecyzyjniejszych zegarków, antyków oraz zegarków pokojowych, stróżowskich, automobilowych, wieżowych i t. d. we własnej pracowni

Jan Chmiel, Nawrot 4

Uwaga! Obrączki ślubne. Uwaga!

Na życzenie reperatury wykonuje na czas pożądaną także posiadam na składzie zegary kontrolne, oraz zegary wieżowe. (984K)

Lecznica Lekarzy Specjalistów

Piotrkowska 17, (drugie podwórze) przyjmuje chorych we wszystkich specjalnościach porada 1000 mk. — od 9 ej do 8 ej po poł. — 130P

**LECZNICA CHOROBY ZĘBÓW
 LEKARZA-DENTYSTY H. PRUSS**

145. Piotrkowska 145.
 za plombowanie, oraz wprawianie zębów
 optata podług taksy. 3362s

Tytunie, cygara i papierosy

oraz wszelkie towary wchodzące w zakres branży tytoniowej poleca hurtowo i detalicznie

Stefan Lewandowski

Sienkiewicza 48 róg Nawrot. 3785s3

OGŁOSZENIE.

Dyrekcja Gimn. Państw. im. M. Kopernika

w Łodzi, ul. Nowo—Cegielniana № 9,

podaje do wiadomości publicznej, że egzaminy eksternów na świadectwa z klas 4-ch i 6-ju odbędą się dnia 25—27 września r. b. o godz. 5 po poł. Podania przyjmuje kancelarja szkoły codziennie do 20 września włącznie. (28988)

Dyrektor Jan Czeraszewicz.

BACZNOŚĆ

„CREDIT“

Cegielniana № 9. Daje na raty wszelkie ubiory damskie i męskie a także przyjmuje obstalunki wchodzące w zakres krawiectwa po cenach przystępnych

M. A. IGIELNIK Łódź, Cegielniana 9 II p. front (3869K)

Szyby

okienne posiada stale na składzie, oraz wykonywa wszelkie roboty szklarskie solidnie i tanio. Firma Chrześcijańska **Jan Candryk** Łódź, ul. Piotrkowska 249 5636d10

Stolarnia Mechaniczna

przyjmuje roboty budowlane i obróbkę drzewa na maszynach stolarskich. Wykonanie solidne i terminowe ul. Stowiańska 15. **Jan Szviller.** 3826s8

Okazyjnie bardzo tanio!

Dom murowany z ogrodem owocowym przy przystanku „Marysinek” (dawniej Wolfówka) w Rudzie Pabjanickiej do sprzedania. Wiadomość: Al. Kościuszki № 41, u p. Białczaka. 3814s4

Drobne ogłoszenia:

Kupno i sprzedaż:

AA Meble sypialnie stołowe szafy łóżka stoły krzesła otomany kozetki krzesła wiedeńskie oraz inne sprzedaje Przechodził Piotrkowska 108 6262-0

AAA Kupuje meble, dywany, futra, garderobę, maszyny do szycia, placę najwyższe ceny. Łaznik, Benedykta 28 m. 13 parter. 8077-14

Rower damski i męski sprzedam tanio Piotrkowska 178 Krzemieński 8245-3

Do sprzedania Motor 2 konny benzynowy 1 para chomąt krakowskich niklowych i maszyna pończosznicza. Wiadomość ul. Aleksandrowska 18 piwnia. 8340-2

Sklep rzeźniczy lub lokal nadający się na sklep korzenny sprzedam tanio zaraz Nowo Pabjanicka 7. 8333-3

Z powodu wyjazdu sprzedam tanio zaraz biurko, otomanę, łóżka, amwalnie, komódę, szafki nocne, stół, krzesła, tremo. Piotrkowska 225-3. 8362-1

Sprzedam fortepian zepsuty i szesła Benedykta 46 w Pralni. 8352-1

Krzesła składane bukowe nowe w większej ilości okazyjnie tanio częściowo lub razem do sprzedania ul. Zakątna 65 m. 14. 8372-1

Sprzedam domek murowany z ogródkiem w Władzowie Granicznym 16. 8376-1

DOM 3 piętrowy do sprzedania zaraz przy Staro-Zarzewskiej wiadomość Grabowa 15 od 8 do 10 rano u Bucholca 8366-1

Sprzedam szafę, otomanę maszynę, łóżka żelazne z nikiem i różne meble Krucza 4 m. 18 od 4 do 8 wiecz. 8367-1

Sprzedam sklep z mieszkaniem Przechodził 82 wejście z Częstochowskiej. 8435-2

Sprzedam tanio urządzenie sklepowe Targowa 15 8437-2

Do sprzedania naczynia kowalskie w komplecie tanio z powodu zmiany interesu. Wiadomość Kolonia Labor Przechodził Błazki I. Sa binia. 8438-3

Kasę ogniową drzwi dubletowe sprzedam Sienkiewicza 59 W. Perliński. 8441-1

Sprzedam motocykl w dobrym stanie, silnik firmy „Strazak” przenośna nadająca się do fabryk lub na prowincję Piotrkowska 284 sklep elektrotechniczny. 8444-2

Maszyny pończosznicze kupuję sprzedając przyjmuję do reperacji M. Szreter Piotrkowska 18185. 8445-1

ZURNALI mód wypożyczenia, przeglądanie, sprzedaż, ostatnie nowości sezonu jesienno „Ogniwo” Sienkiewicza 67. 8447-1

Do sprzedania fabryka wody sodowej wraz z lokalem składającym się z 6 mieszkań Konstancynowska 14. 8449-1

Sprzedam rolwagi, resorkę lekka, wózki na resorach Konstancynowska 56. 8450-2

Wielki wybór młynów wodnych folwarków, gospodarstw rolnych, domów i placów ma biuro „Pośrednik” Zgierz Parzechowska 3. 8451-4

Maszyna w bardzo dobrym stanie Singera do sprzedania Nawrot 63 Bańkowski. 8426-1

JUŻ w najbliższym czasie zaczną się pokazy polskiego filmu podług powieści STEFANA ZEROMSKIEGO

WIERNA RZĘKA

Różne:

A kuszerka Pipikowa przyjmuje zamówienia i pań miejscowych i przyjezdnych Piotrkowska 132. 8405-14

Odnajmę pokój umeblowany Oferty do adm. Rozwoju pod „Pokój” 8399-1

Lokal (sala) na warsztat potrzebny zaraz. Oferty proszę składać Franciszkańska 11 m. 3 Filipczak. 8401-1

Nauczycielki, freblanki z muzyką, obcymi językami na stałe, na godziny bony, pielęgniarki, gospodynie, biuralistki, handlowczynie poleca Biuro Ludwiskiej Piotrkowska 169. 8398-9

Krawcowa zdolna roboty wykonywa sumiennie i tanio palta, 8 tys. kosztujemy 10 tys. suknie 4 tys. dawniej Ciemna obecnie Wrześniańska 13 Jan-kowicz. 8393-2

Udzielam lekcji w zakresie 6 klas 6-go Sierpnia 14 pralni 8396-1

Dwa pokoje z kuchnią do wynajęcia Rzgowska 42 Topko. 8420-1

Maszynistka wykwalfikowana z praktyką biurowa poszukuje odpowiedniej posady. Łaskawe zgłoszenia Zgierz 1-go Maja 1 Wojciechowska. 8419-2

Potrzebna zaraz zdolna służąca ul. Przechodził 88. 8418-1

Kursy francuskiego konwersacji Zapisy od 9-11 i 5-7 Kilińskiego 77-2. 8416-1

Mechanik poszukuje zajęcia do samochodu albo do maszyny parowych. Łaskawe oferty proszę składać w Rozwoju pod „Mechanik” 8413-2

Zamienię pokój z kuchnią słoneczny w okolicy Pabjanickiej Szosy na takież lub pojedyncze (śródmieście) z dopłatą cena obojętna Przechodził 49 Głowacki. 8411-2

Udzielam lekcji w zakresie 6 klas ul. 6-go Sierpnia 30 w sklepie. 8408-1

Poszukuję posady biurowej ukończyłem 6 klas i kursy buchalteryjne. Łaskawe oferty do Rozwoju dla „B”. 8407-1

Biuro Pośredniczo-Handlowe B. A. Taszyckiego Piotrkowska 90 tel. 840 sprzedaję kupno. Majątki ziemskie, gospodarki, domy, place, młyny, fabryki, interesu handlowe. 8164-12

Nauczyciel poszukuje pokoju umeblowanego. Oferty pod „Natchmiast” do Rozwoju. 8259-1

Zdolna modystka przyjmuje krawiectwo do roboty ceny niskie Nawrot 42 front II-je piętro m. 6. 8300-3

Dom murowany w Ozorkowie ul. Maszkowska 175, 15 pokoi ogródek owocowy mieszkanie wolne. 8307-6

Młody kawaler poszukuje stanu w Oferty pod „Spokojny” do Rozwoju. 8377-1

Przyjmę jednego lub dwóch inteligentnych mężczyzn na mieszkanie Gubernatorska 22 Olszewska. 8395-1

Pracowity zdemobilizowany żołnierz pragnie przyjąć pracę ekspedienta w jakimkolwiek interesie handlowym. Łaskawe oferty przyjmie Red. Rozwój pod „Pracowity”. 8382-1

Poszukuję domu z ogrodem i kawałkiem łąki w obrębie lub poblizu Sieradza nad rzeką Oferty pod „M. L.” w Rozwoju 8375-1

Poszukuję posady sklepowej lub bafetowej. Łaskawe Oferty do Rozwoju pod „Bafetowa”. 8424-1

Uczeń VI-iej kl. szkoły realnej udziela lekcji (języka polskiego osobom starszym) Głowacka 16-11 godz. 3-7 pp. 8421-5

Chłopca 2 miesięcznego niemowlę chrzczonego oddam na własność. Wiadomość Pańska 3 restauracja. 8433-3

Potrzebny dozorca Zielona 8. 8428-3

Służąca ucziwa potrzebna zaraz do małej rodziny Zgierzka 11 m. 8. 8425-1

Była kierowniczką magazynu w m. Kalinowskiej Stephanowej Marja Majewska przyjmując obstalunki przeróbki i ubrania ceny przystępne Nawrot 42 lewa oficyjna parter. 8433-1

A kuszerka K. Olszewska przyjmuję zamówienia Sienkiewicza 31. 8432-3

STUDENT udziela matematyki, fizyki, języków Kilińskiego 89-3 g. 6. 8442-3

Laferska Anna Piotrkowska 132 potrzebuje do pracowni gorsetów uczennice umiejące dobrze szyć ręcznie i na maszynie. 8440-2

Do wynajęcia pokój umeblowany wspaniały dla mężczyzny Plac Wolności 2 parter. 8439-1

CZYTELNIA „Ogniwo” Sienkiewicza 67 (róg Nawrot) poleca wszystkie nowości liter beletryst. Rościszewska. 8448-1

Potrzebny młody człowiek do koni. Wiadomość Andrzeja 4 skład win. 8446-3

Pończoch i rekawiczek wyuczam w krótkim czasie kurs nauki 20,000 Piotrkowska 185 pracownia pończoch. 8443-1

Mok. 10,000,000 za gwarancją hypoteczną na wysoki procent poszukuje na okres jednego roku. Oferty do adm. Rozwoju pod „Dziesięć”. 8435-3

Przyjmę wspólnika (ki) do interesu trykotarskiego Wiadomość Miłsza 34 sklep trykotarski. 8452-1

Zagubione dokumenty

Katmanowski Jakób zagubił dokument wojskowy wyd. przez P. K. U. w Łodzi oraz paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 8394-2

Piechota Ignacy zagubił portfel zawierający dokument i paszport polski wyd. w Łodzi. 8410-2

Budziarek Leonard zagubił paszport polski i dokument wojskowy wyd. w Łodzi oraz patent handlu towaram bawelnianem kategorii V-iej. 8392-1

Nowacki Franciszek zagubił nadkartę od paszportu wyd. w fabryce Władzowskiej Manufaktury Bawelnianej dawniej Heinzel i Kontzer. 8391-1

Zemleka Warzyniec zagubił paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 8353-1

Majzner Bogumił zagubił paszport rosyjski wyd. w Łodzi. 8378-1

Milczarek Stanisława zagubiła paszport polski wyd. w Łodzi oraz książeczkę członkowską z fabryki Poznańskiego. 8431-3

Michalak Antonina zagubiła paszport polski wyd. w Łasku 8422-3

Kostecka Helena zagubiła paszport niemiecki wyd. w Zgierzu. 8434-3

Dnia 219 zaginął patent katedry IV na handel galanami, szkło, kości i żelazo wyd. w II urzędzie Skarbowym na imię Szymche Zilberberg. 8454-3

Szkoła Rzemiosł

przy ul. Wodnej 34 przyjmie instruktora ślusarskiego z doświadczeniem. Pierwszeństwo mają byli wychowawcy Szkoły. 3880s3.

Budowa karoserji

oraz odnawianie. H. Litka Gdańska № 148. (3876d5)

Cena ogłoszeń przed tekstem i w tekście 800 mk., za tekstem 200 mk., zwyczajnie 80 mk., wśród drobnych 150 mk., nekrologi 150 mk., komunikaty 200 mk. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Drobne ogłoszenie bezterminowe 20 mk. za wyraz, duże litery 180 mk., dla poszukujących pracy 10 mk., najmniejsza ogłoszenie 200 mk. Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc. uz graniczne 100 proc. drożej. Stronica przed tekstem dla ogłoszeń podzielona na 3 łamy, za tekstem 5 łamów. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa redakcja za bezpłatne. Ogłoszenia przyjmie r. 24 od godz. 6-8, po 6-8-iej dolicza się 50 proc. Za nieterminowe wychożenie ogłoszeń administracja nie odpowiada. Każda nowa podwyżka obowiązuje już przyjęte od dnia zmiany ea bez upre zwiadożenia „Rozwój” można zamawiać w Zgierzu u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Zatorskiego ul. Zamkowa.